

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 40

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Týsdag 25. oktober 1949

Bláðið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 árg.

INDIA

Hin indiski ríkisráðharrin Pandit Nehru er farin til USA, har hann skal mæta á aðalfundi UNOs. Menn gita, at hesin fundur ikki man vera hövuðsörindi hansara í USA. Sjálvur sigur hann seg at vilja vitja kent fólk og læra seg at kenna landið; men hildið verður, at hin hættisliga stöðan í Asíu er orsökina til ferð hansara.

Hóast Nehru ikki er avgjörður mótstøðumaður av kommunismuni, kennir hann seg ótryggan, nú kommunisman er við at fáa fastatökur á teim 400 milliónum ið búgva í Kína. Útlit er fyri, at teir kommunistisku herarnir, tá teir hava lagt alt Kína undir seg, ikki helma í, fyrr enn teir hava tikið bæði Burma og Indokína, har stórir partar av fólkinum eru kommunistar. Og so er vegurin til Indialands opin fyri teimum. Nehru vil ikki góðkenna, at verðin verður býtt sundur í ein kommunistiskan og ein demokratiskan bólk; men í lötuni heldur hann stöðuna vera so ótrygga, at hann leitar sær stuðul í USA og Bretlandi.

Hann roknar við, at tað skal eydnast honum at gera fólksins lívikor í Indialandi so góð, at kommunisman ikki skal fáa vald á fólkinum; men floyma herar teirra inn um landamarkið, so má hann fáa hjálp uttan ífrá.

Tey lond, ið eru fjarri fyri at veita honum hjálp, eru í fyrstu ríð USA og síðandi Bretland. USA hevur veitt kinesisku stjórnini so stóra hjálp til einkis, at amerikumen ikki leypa á leistum fyri at hjálpa teimum. Men kortini verður tað eitt ivamál, um teir ikki halda seg verða noyddar til tað. Eisini hevur tað nakað at týða, hvat Bretar vilja gera.

India er einasta land í Asíu, ið er fjarri fyri at veita kommunistum nakra munandi mótstöðu, og Bretar, ið eru væl kendir við indisk viðurskifti, vilja óivað veita landinum alla ta hjálp, teir eru fjarri fyri, og so man USA fara at skoyta uppi.

So leika bátar sum skip

Nú tykist tað so sum ting-flokkar vilja loysa trolaraspurningin, so at fiskimenn kunnu lita á síni arbeidssamboð; men var tað ikki vert at kanna eftir samstundis, hvussu vorðið er við óðrum skipum eisini.

Vit hava fingið ein hóp av snurruváðsbátum, samstundis sum vit hava fingið trolararnar. Ikki hevur verið so mikið talað um hesar bátar sum um trolararnar, og tað kann hava sína góðu grund; tí fyrst siglur ikki nærtil so mikið fólk við teimum sum við trolarunum, so síðani er tað at siga, at teir flestu av teimum, ið hava havt fólk, ið er kent við snurruváðsfiskiskab, hava ligið um tað lagið at klára seg.

Franco

Franco er farin at vitja Portugal. Hann hevur uttanríkisráðharran sín og flotaráðharran í fylgju við sær. Tá teir komu í land í Portugal frá spanska herskipinum, ið flutti teir hagar, vóru teir væl móttiknir av portugisiskri stjórnini, og portugisiskir hermenn stóðu í røðum í teim götum, har teir koyrdu. Síðstu tíðindin úr Portugal siga, at Franco er gjörður til general í portugisiska herinum. Portugisiskri presidenturin Carmona sigur, at Portugal og Spania megna standa saman fyri at royna at tryggja friðin í verðini.

FRAKLAND

Einki bar til hjá social-radikala flokkinum at mynda stjórn saman við javnaðarmonnum. Javnaðarmenn kravdu menn í stjórnina, sum hinir ikki vildu góðtaka.

Presidentur Fraklands byrjaði sunnudagin nýggjar samráðingar við leiðslurnar fyri teir ymsu politisku flokkarnar.

Síðsta, ið frætt er frá stjórnarkreppuni í Fraklandi, er, at presidenturin roynur at fáa Heriot at mynda stjórn. Javnaðarmenn hava hug at krevja val.

Teir kommunistisku herarnir hava framgongd at kalla alla staðni í Kína.

Men hvussu hava teir klárað seg?

Man tað ikki í mongum tøri hava verið so, at teir ikki hava goldið rentur og avdrátt ella ið hvussu er bara ein part av teimum?

Mangir av hesum bátum eru dýrt keyptir til landið. T. d. nýggir 30-tons bátar fyri út ímóti 150.000 kr. Slikir bátar eru tungir at fáa at svara seg; men fiska teir væl, so hevði tað kortini latið seg gjørt, um teir vóru nakað niðurskrivaðir. Tað eigur at verða gjørt, har tað krevst; eisini tí, at hesir bátar yvirhøvur hava verið til ísfisk og so-leiðis verið við til at tryggja ísfiskasölu okkara í Bretlandi, tá trolararnir sviku.

Vápn frá USA

Ætlanin er, at USA av álvara skal byrja at senda vápn til Europu um 2 vikur. Frakland verður fyrsta landið, ið fær vápn, síðani kemur Bretland, ið skal hava flogfór.

Týskland í atlantssáttmálan?

Amerikumenn eru ósamdir við bretar og fraklandsmenn um framferðina móti Týsklandi. Amerikumenn vilja hava Týskland inn í atlantssáttmálan og siga, at sáttmálin verður ikki nóg tryggur, fyrr enn eitt sterkt Týskland eisini stendur aftanfyri hann. Teir vilja tí, at hin týski ídnaðurin ikki verður skerdur meir enn hann longu er. Bretar og fraklendingar hava ikki so lætt við at gloyma alt tað, lond og fólk teirra hava útstaðið av Týsklands ávum, og teir vilja tí beinskerja hin týska ídnaðin, og teimum dæmar einki, at Týskland skal koma inn undir atlantssáttmálan.

FINLAND

Finski högriflokkurin hevur skotið uppá, at allir politiskir flokkar í Finlandi uttan kommunistarnir skulu taka seg saman fyri at fáa Paasikivi valdan aftur til president.

Norðanlondini

Ráðharrar úr Norðanlondunum hava verið saman til fundar í Svíaríki at viðgera ymsar spurningar landanna millum. Tollsamband landanna millum er ein av spurningunum, ið hevur ligið fyri. Hann var ikki loystur — eina mest av Noregis ávum, verður frásagt. Har afturimóti tykist spurningurin at lata el-streym úr Noregi til Danmarkar yvir svenskt landa-óki at fáast í lag.

ARGENTINA

Í Argentina streika nú 200.000 arbeidarar. Meginparturin av teim hevur arbeitt við matvøruframleiðslu.

Buldur á Balkan

Leygardagin var frásagt, at 500 kominformhermenn vóru farnir frá Rumenia inn yvir jugoslaviska landamarkið — og at har hövdu verið samanbrestir millum teirra og jugoslaviska stjórnina, at einki var í hesum tíðindum.

Hvussu er ella ikki, so eru allir vísir í, at ótrygg er stöðan á Balkan í dag.

Har rýkur illa

Í Calcutta í Indíu streika 1600 renovasjonsmenn, so ein kann ætla, at har rýkur illa, so heitt har er. Stýrið hevur sett soldatar at arbeiða fyri renovasjonsmenninar.

Formaðurin fyri arbeidarunum í Calcutta, har kommunuarbeidararnir streika, varð álopin og sligin niður á gøtuni sunnudagin.

HITT FERSKA KJØTIÐ

Hóast alt prátið og knarrið um hitt ferska seyðakjöt, so man hava verið at fingið meir av tí nú í heyst enn árin frammanundan. Í seinastum hevur ferskt lambskjöt fingist at kalla hvønn fyrrapart hjá flest øllum slaktarum í Havn. Leygardagin eydnaðist tað ikki øllum slaktarunum at selja alt tað, teir vildu; eftirspurnin var ikki nóg stórur.